

## נוהל בדיקת בקשות לפתיחת מסלולים חדשים במכינות קדם אקדמיות

נוהל זה שאושר בישיבת מל"ג ביום 8.4.2025 מפרט את תהליך הבדיקה לאישור פתיחת מסלולי מכינות חדשים. נוהל זה מחליף את ההנחיות שהופצו בעקבותיה למוסדות האקדמיים ב-15.6.2022 בנושא.

### **1 מטרת הנוהל:**

1.1 מטרת הנוהל לפרט את הבדיקות הנדרשות לאישור פתיחה של מסלולי מכינות חדשים, את המסמכים הנדרשים להגשה, את הבודקים השונים, ואת אופן הבדיקות שיבוצעו.

### **2 הגדרות:**

- 2.1 **מסלול:** מסלול מוגדר כהצטלבות הפרמטרים הבאים: סוג המסלול, תחום המסלול, הקמפוס בו המסלול נלמד, ואוכלוסיית היעד אליה מיועד המסלול.
- 2.2 **מסלול חדש:** מסלול שטרם הוכר ע"י מל"ג, בין שהיה קיים במוסד ובין שלא.
- 2.3 **סוג מסלול:** קיימים 5 סוגי מסלולים: ייעודי שנתי, ייעודי סימסטריאלי, ייעודי משלים לבוגרות סאלד ומקביליהן, קדם ייעודי ובגרותי. בהתאם להחלטת מה-21.5.2024 לא ניתן לפתוח מסלולים בגרותיים חדשים.
- 2.4 **תחום מסלול:** קיימים 3 תחומים: מדעי הרוח והחברה, מדעי הטבע והחיים, והנדסה ומדעים מדויקים.
- 2.5 **אוכלוסיית יעד:** האוכלוסייה אליה מיועד המסלול. לדוגמא: החברה הכללית, החברה החרדית, החברה הערבית, עולים חדשים, תכניות לכוחות הביטחון וכו'.

### **3 תנאי סף להגשה:**

- 3.1 מסלולי המכינות הקדם אקדמיות יופעלו על ידי ובאחריות מוסד להשכלה גבוהה בלבד.
- 3.2 למוסד קיימת הסמכה להעניק תואר ראשון בתחומים הרלוונטיים למסלולי המכינה. מסלול המכינה יילמד ללימודי התואר הראשון בתחומים הרלוונטיים.

### **4 אופן הגשת הבקשה:**

הבקשה תוגש במייל לצוות המקצועי במל"ג ות"ת האחראי על נושא המכינות. תהליך אישור הבקשה אל מול הגורמים השונים יבוצע על ידי הצוות המקצועי.

### **5 תהליך הבדיקה**

- 5.1 תהליך הבדיקה יכלול 3 בדיקות: בדיקה מנהלית, בדיקה אקדמית ובדיקה תקציבית.

## 6 בדיקה מנהלית:

הצוות המקצועי בתחום המכינות יבדוק את הבקשה. הבדיקה תכלול:

6.1 בחינה כי הוגשו כלל המסמכים הנדרשים במסגרת הבקשה. המסמכים הנדרשים:

- 6.1.1 מנהלית: הצהרת ראשי המוסד, פירוט המסלולים ושעות הלימוד, מכתב נלווה.
- 6.1.2 אקדמית: סילבוסים של מקצועות החובה הנלמדים במסלול, פירוט לגבי עמידה ב-CEFR בלימודי האנגלית והתאמה של קורסי האנגלית בין המכינה והתואר.
- 6.1.3 תקציבית: נספח תקציבי, או אישור תקציבי ממשרד החינוך בהתאם לצורך.

6.2 **הצהרת ראשי המוסד:** הצהרה כי הם מכירים את בקשת המוסד לפרטיה, לרבות קבלת בוגרי מסלול המכינה לתארים האקדמיים כמפורט במכתב המלווה, וכי כלל המסלולים הנכללים במסגרת הבקשה עומדים בהנחיות [הרפורמה הטרומ אקדמית](#), לרבות פרופיל המרצים הנדרש בה.

- 6.2.1 ההצהרה תהיה חתומה על ידי רקטור/משנה לנשיא לעניינים אקדמיים או נשיא המוסד. מצ"ב כנספח נוסח ההצהרה. הנוסח יוגש בפורמט וורד או PDF.

### 6.3 פירוט המסלולים, הקורסים הנלמדים ושעות הלימוד:

6.3.1 המוסד יגיש טבלה המפרטת את פרטי המסלולים החדשים אותם הוא מבקש לפתוח לרבות: תחום מסלול, סוג המסלול, משך המסלול, אוכלוסיית יעד, הקמפוס שבו יפעל המסלול, מספר השבועות שהמסלול יארך ומספר התלמידים שילמדו במסלול.

6.3.2 המוסד יגיש לכל אחד מהמסלולים אותם הוא מבקש לפתוח טבלה המפרטת את הקורסים הנלמדים במסלול, מספר השעות של כל קורס, והתכנית אותה בחר ללמד בקורסי החובה. בכל מסלול ייבדק כי:

- 6.3.2.1 סך היקף השעות עומד ברפורמה הטרומ אקדמית.
  - 6.3.2.2 במסלולים שנתיים ייבדק כי היקף השעות בכל אחד מקורסי החובה השונים עומד בדרישת הרפורמה הטרומ אקדמית, וכי נלמדים כלל הקורסים הנדרשים.
  - 6.3.2.3 ייבדק כי תכניות הלימודים במתמטיקה, במיומנויות קריאה וכתובה אקדמיות ובכימיה תואמות את תחום המסלול.
  - 6.3.2.4 ייבדק כי רמות הלימוד הנלמדות באנגלית תואמות את הרפורמה הטרומ אקדמית ואת תנאי הקבלה של המוסד לתואר הראשון.
- 6.3.3 פירוט זה יוגש באקסל לפי הטבלאות המפורטות בנספח.

### 6.4 מכתב נלווה

המוסד יגיש מכתב נלווה קצר (כעמוד לכל מסלול). המכתב יכלול את הפרטים הבאים לכל מסלול:

- 6.4.1 פרטי המסלול: תחום מסלול, סוג המסלול, משך המסלול, אוכלוסיית יעד, הקמפוס שבו יפעל ומספר התלמידים שילמדו במסלול.
- 6.4.2 עבור מסלולים ייעודיים יפורט לאילו תכניות אקדמיות במוסד יכולים להתקבל בוגרי המסלול.
- 6.4.3 בעבור מסלולים קדם ייעודיים יפורט לאילו מסלולי מכינות ייעודיים יכולים להתקבל בוגרי המסלול.
- 6.4.4 יפורט כיצד המוסד פועל לקבלתם של בוגרים שסיימו את המכינה בהצלחה בתוכניות אלו (לרבות סיום המכינה בזמן שיאפשר לבוגריה להירשם לשנה העוקבת, ותנאי הקבלה הרלוונטיים לבוגרי המכינה)
- 6.4.5 במידה והמסלול מיועד לאוכלוסייה ייחודית, המוסד ינמק את הצורך בפתיחת מסלול ייחודי לאוכלוסייה.

## 7 בדיקה אקדמית

### 7.1 מסלולים הנדרשים בבדיקה אקדמית:

- 7.1.1 מסלולים שנתיים בתחום אשר אין בו למוסד הכרה ממל"ג לקיום מסלול שנתי
- 7.1.2 מסלולים סימטריאליים או מסלולים לבוגרות סאלד ומקביליהן נדרשים לעבור בדיקה אקדמית רק בקורסי החובה שאותם המוסד לא לימד במסלולי מכינות המוכרים על ידי מל"ג טרם הבקשה.
- 7.1.3 יובהר כי מסלולים קדם ייעודיים אינם דורשים בדיקה אקדמית וקביעת התכנים היא באחריות המוסד באופן עצמאי.

### 7.2 הבדיקה האקדמית תכלול:

7.2.1 העברת הסילבוסים של קורסי החובה למומחה הרלוונטי בוועדת המומחים לענייני המכינות הקדם אקדמיות, או למומחה במקצוע עליו החליט יו"ר הוועדה ומתן חוות דעת למוסד.

7.2.1.1 במסלולים השנתיים ייבדק שהסילבוסים במקצועות החובה הינו ככלל בהתאם לסילבוסים של הרפורמה הטרם אקדמית.

7.2.1.2 במסלולים סימטריאליים ייבדק באופן כללי שהקורס משמש באופן נאות להכנה לתארים הרלוונטיים, ובפרט שבמידה והסילבוסים קוצרו (ביחס לסילבוסים ברפורמה), הקיצור נעשה באופן ששומר על ליבת הקורס ומטרותיו הלימודיות לפי הרפורמה.

7.2.1.3 בקורס האנגלית תיבדק עמידה בעקרונות ה-CEFR בהתאם [להחלטת מל"ג](#) מיום 17.12.2019. כמו כן, ייבדק כי קיימת רמת הקורסים במכינה, לרבות פרופיל סגל ההוראה והכשרתו ללמד לפי ה-CEFR, זהים לרמת הקורסים הניתנים במהלך התואר.

7.2.1.4 הפורמט להגשה של הסילבוס בכל אחד מקורסי החובה ייקבע על ידי המומחה הרלוונטי.

7.2.2 במידת הצורך, תיקון הערות על ידי המוסד.

7.2.3 אישור אקדמי של ועדת המומחים לענייני המכינות הקדם אקדמיות.

7.2.3.1 יו"ר הוועדה רשאי משיקולי לוחות זמנים להחליט כי אישור המסלול ייעשה בכתב ללא צורך בהתכנסות הוועדה. חבר הוועדה רשאי במקרה זה לבקש לכנס את הוועדה לדיון בבקשה.

7.2.3.2 יו"ר הוועדה רשאי משיקולי לוחות זמנים לדון בבקשת המוסד גם אם המוסד לא סיים את התיקונים הנדרשים להערות המומחים. במקרה זה אישור הוועדה יינתן בכפוף למתן מנדט למומחה הרלוונטי להשהות את מתן האישור עד לתיקון הסילבוס על ידי המוסד לשביעות רצונו של אותו מומחה.

## 8 בדיקה תקציבית

### 8.1 מוסדות בתקצוב ות"ת

8.1.1 הבדיקה תתבצע בהתאם [להחלטת ות"ת](#) מיום ה-2.9.2021. אגף תקצוב רשאי לבקש בדיקה תקציבית במקרים חריגים נוספים הנוגעים לאיתנות הפיננסית הכללית של המוסד או לגירעון חריג של המסלול המוצע. בהתאם להחלטה או במידת הצורך הבקשה תגיע לאישור ות"ת.

8.1.2 המוסד יגיש נספח תקציבי בקובץ אקסל בהתאם לפורמט.

### 8.2 מוסדות בתקצוב משרד החינוך

8.2.1 המוסד יגיש אישור של הגורמים האחראים במשרד החינוך, כי קיים תקציב למסלול זה, וכי פתיחת המסלול אינה פוגעת ביציבות הפיננסית של המוסד.

### 8.3 מוסדות לא מתוקצבים

8.3.1 מוסדות לא מתוקצבים אינם נדרשים בבדיקה תקציבית.

### 9 אישור

9.1 במידה וכל הבדיקות הנדרשות לפי נוהל זה נמצאו כחיוביות, יישלח אישור למוסד לפרסם את המסלול ולרשום תלמידים אליו.

### 10 טבלה מסכמת

10.1 לצורך נוחות ופשטות רצ"ב טבלה המסכמת את תהליך הבדיקה. בכל שלב מפורט אילו בקשות נדרשות בבדיקה, מהן ההגשות הנדרשות, מהם שלבי הבדיקה, ומה ההיבטים שנבדקים.

שלב	אילו בקשות נדרשות בבדיקה	שלבי הבדיקה	ההגשות הנדרשות ע"י המוסד	ההיבטים שנבדקים
תנאי סף	כל הבקשות	ע"י הצוות המקצועי	כחלק מהמכתב הנלווה	בקמפוס בו נלמדת המכינה נלמדים תארים אקדמיים ולמוסד תארים בתחום המבוקש. מקרים חריגים יגיעו לדיון בוועדת המומחים ובת"ת, לפי העניין. כל המסמכים הנדרשים הוגשו.
בדיקה מנהלית	כל הבקשות	ע"י הצוות המקצועי	הצהרת המוסד ראשי	רקטור/נשיא חתומים שהם עומדים מאחורי הבקשה לרבות תנאי הקבלה לתואר לבוגרי המסלול, ושהמסלולים עומדים ברפורמה לרבות הדרישות לגבי סגל ההוראה.
			טבלת פירוט מסלולים, קורסים ושעות	התכניות שנבחרו לקורסי החובה תואמים את הרפורמה היקפי השעות עומדים ברפורמה
			מכתב נלווה	הצורך והרציונל בפתחת המסלולים לאן רשאים בוגרי המסלולים להתקבל תנאי הקבלה לבוגרי המכינות סבירים, והמוסד מצהיר שהם יוכלו להתקבל בסימסטר העוקב לסיום המסלול.

<p>במסלולים השנתיים: הסילבוסים במקצועות החובה ככלל בהתאם לסילבוסים של הרפורמה הטרומ אקדמית.</p> <p>במסלולים סימסטריאליים – המוסד מבין את תפקידם של קורסי החובה בהכנה לתואר האקדמי.</p> <p>הסילבוסים קוצרו (ביחס לסילבוסים ברפורמה) באופן ששומר על ליבת הקורס ומטרותיו.</p> <p>בקורס האנגלית – עמידה בעקרונות ה-CEFR והתאמה לקורסי האנגלית הנלמדים במהלך התואר.</p>	<p>סילבוסים של מקצועות החובה באנגלית- פורמט עמידה ב-CEFR והתאמה לקורסים בתואר.</p>	<p>על ידי המומחה של כל מקצוע.</p> <p>אישור ועדת המומחים.</p>	<p><u>בקשות למסלולים שנתיים</u> - מוסדות שאין להם מסלול ייעודי שנתי מאושר בתחום המבוקש.</p> <p><u>בקשות למסלולים סימסטריאליים ולבוגרות סאלד</u> – רק במקצועות החובה שאותם המוסד לא לימד במסלולי מכינות המוכרים על ידי מלי"ג טרם הבקשה.</p> <p><u>בקשות למסלולים קדם ייעודים</u> – לא נדרש.</p>	<p>בדיקה אקדמית</p>
<p>המסלול שנפתח איננו פוגע באיתנות הפיננסית או מייצר גירעון משמעותי עבורו.</p>	<p>נספח תקציבי</p>	<p>בדיקת הנספח ע"י אגף תקצוב</p> <p>הבקשה תגיע לאישור ות"ת, בהתאם <u>להחלטת ות"ת</u> מיום ה-2.9.2021, או במידת הצורך.</p>	<p>מוסדות בתקצוב ות"ת.</p> <p>בהתאם <u>להחלטת ות"ת</u> מיום ה-2.9.2021. אגף תקצוב רשאי לבקש בדיקה תקציבית במקרים חריגים נוספים הנוגעים לאיתנות הפיננסית הכללית של המוסד או לגירעון חריג של המסלול המוצע.</p>	<p>בדיקה תקציבית</p>
<p>תקפות האישור נבדקת ע"י הצוות המקצועי.</p>	<p>אישור ממשרד החינוך לקיום תקציב למסלול.</p>		<p>מוסדות בתקצוב משרד החינוך</p>	